

Česká republika

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 4, K Sídlíšti

K Sídlíšti 140 00 Praha 4 - Podolí

Identifikátor školy: 600 005 399

Termín konání orientační inspekce: 2. - 8. dubna 2003

Čj.:	010 0169/03-2700
Signatura:	oa4cw130

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem školy je Městská část Praha 4. Škola je příspěvkovou organizací, sdružuje úplnou základní školu, Střední odbornou školu služeb, školní družinu a školní jídelnu. Orientační inspekce se zabývala problematikou základní školy.

Počet žáků základní školy nepřesahuje povolenou kapacitu danou Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Ve školním roce 2002/2003 vzdělává 319 žáků v 15 třídách. Tyto počty zahrnují 1 specializovanou třídu pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SPU). Ve výchově a vzdělávání škola plní v 1. - 5. ročníku vzdělávací program Obecná škola č.j. 12035/97-20 a v 6. - 9. ročníku Základní škola č.j. 16 847/96-2.

Ve školní družině se výchovně vzdělávací činnosti účastní 115 žáků ve 4 odděleních. Povolená kapacita 125 žáků není překračována.

Příslušným orgánem státní správy je Magistrát hlavního města Prahy, odbor školství, Novodvorská 1010/14, 142 00 Praha 4.

Škola je fakultní, zajišťuje praxe studentů Pedagogické, Filozofické a Teologické fakulty UK Praha.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání, výchovy a výchovně vzdělávací činnosti s ohledem na schválené učební dokumenty a s přihlédnutím k datu inspekce a ke školnímu roku 2001/2002 vzhledem k předmětům český jazyk, prvouka, přírodověda, vlastivěda a výtvarná výchova na 1. stupni a český jazyk, dějepis, fyzika, chemie, přírodopis, praktické činnosti, rodinná výchova na 2. stupni školy a ve školní družině
- materiálně-technických podmínek vzdělávání, výchovy a výchovně-vzdělávací činnosti školy s ohledem na schválené učební dokumenty
- průběhu a výsledku vzdělávání a výchovy v uvedených předmětech s přihlédnutím k datu inspekce a školnímu roku 2001/2002
- průběhu a výsledků výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině s přihlédnutím k datu inspekce a školnímu roku 2001/2002

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení personálních podmínek školy se vztahuje pouze k předmětu inspekce

Přehled personálních podmínek ve sledovaných předmětech dle vyhlášky MŠMT č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců

Název předmětu	Počet učitelů				
	OPZ	OZ	PZ	N	Σ
První stupeň	8			2	10

Český jazyk	3				3
Dějepis	2				2
Fyzika				1	1
Chemie	1				1
Přírodopis	1		1		1
Zeměpis	1				1
Výtvarná výchova			1		1
Rodinná výchova			1		1
Pěstitelství			1		1
Vol. předmět praktikum z dějepisu	1				1
Vol. předmět praktikum z přírodopisu	1				1
Vol. předmět domácnost			11		1
Školní družina	1			3	4

OPZ - odborná a pedagogická způsobilost, OZ - odborná způsobilost, PZ - pedagogická způsobilost, N - bez odborné a pedagogické způsobilosti

Určujícími faktory kvality výuky je, mimo odborné a pedagogické způsobilosti, schopnost efektivního plánování, vhodná volba vyučovacích metod a forem práce a schopnost vstřícné, kultivované komunikace se žáky. Výchovná poradkyně i metodička prevence sociálně patologických jevů mají příslušné odborné vzdělání. Část vyučujících druhého stupně participuje na výuce ve střední odborné škole. Ředitelka školy uplatňuje v přístupu k pracovníkům velmi demokratický styl. Snaží se využívat kvalifikaci, zkušenosti a osobnostní předpoklady jednotlivých učitelů. Využití odborností, osobních dispozic i schopností učitelů při stanovení jejich pracovních úvazků je vzhledem k aktuálním možnostem ve sledovaných předmětech vhodné.

Školu řídí ředitelka a tři zástupkyně, s aktivním zapojením dalších pracovníků. Práce vedení vychází z propojení dvou typů škol, základní a střední odborné. To je základem dlouhodobé koncepce (období 1998-2003), akceptované zřizovatelem, rodiči i pracovníky školy. Specifikem programu, který zahrnuje hlavní úkoly školního roku je postupné promyšlené využívání získaných zkušeností z propojení škol, zaměřené na zlepšování výchovně vzdělávací práce v oblasti nových metod a forem práce, klimatu a rozšiřování mimovýukových aktivit. Na program navazují „Úkoly pedagogických pracovníků“ a plány porad a termíny činností. Roční plány jsou segmentovány v týdenních plánech a doplněny plány soutěží, výjezdů apod.

Výuka probíhá podle schválených učebních plánů, nabídka volitelných předmětů odpovídá koncepci vzdělávacích programů. Organizaci výchovy, vzdělávání i provozu upravuje organizační řád rozpracovaný do dalších dokumentů. Školní řád platný k letošnímu roku stanoví práva a povinnosti žáků.

Záznamy pedagogických rad dokládají, že rada plní funkci poradního orgánu vedení. Zabývá se nejen organizačními záležitostmi a zaznamenáváním výsledků výchovy, ale i pedagogickou problematikou a sebeevaluací školy. Metodické orgány jsou ustaveny, připravují a kontrolují časově tematické plány, vybírají učebnice, plánují soutěže a sjednocují klasifikaci. Metodické sdružení všech tříd prvního stupně plánuje vedle obdobných aktivit i využívání multimediální pracovní, vlastivědné exkurze a další vzdělávání učitelů v pedagogickém centru.

Výchovné poradenství, provázané s prevencí sociálně patologických jevů, je velmi dobře organizované a funkčně propojuje aktivity žáků základní školy i studentů střední školy. Společné akce obohacují obě strany a z hlediska prevence sociálně patologických jevů jsou svým vlivem příkladné. Poradenství vychází ze stanoveného plánu činnosti. Zaměření na integrované žáky, sociálně patologické problémy, volbu povolání a spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou je precizováno do devatenácti konkrétních okruhů. V praxi spolupracuje výchovná poradkyně s vedením školy, vyučujícími a rodiči, s výchovnou komisí, policií ČR a orgány péče o dítě. Kauzy záškoláctví, nikotinismu a dalších kázeňských problémů jsou řešeny se značnou otevřeností a efektivitou.

V třídních knihách jsou časté záznamy kontrol pedagogické práce. Kontrola výchovy a vzdělávání na základě hospitační činnosti konstatuje pozitiva, přetrvávající nedostatky a různou míru tvořivosti v práci pedagogů. Vedení školy se zjištěními dále pracuje, zpravidla přijímána konkrétní opatření.

Rozvrh hodin splňuje kritéria školní psychohygieny.

Rada školy není ustavena, ale práce občanského sdružení „Klub rodičů“, řízeného „Radou rodičů“ je velkým přínosem. Spolupracuje s vedením školy, třídními výbory, stravovací komisí a podílí se na výběrovém řízení.

Škola v souladu se svými potřebami maximálně podporuje individuální vzdělávání různého zaměření, které souvisí s odborností učitelů a s potřebami školy.

Zákon o přístupu veřejnosti k informacím je naplněn. Výroční zpráva za loňský školní rok je kvalitně zpracována a má dostačující vypovídací hodnotu. Osobní údaje pracovníků jsou zabezpečeny před zneužitím. Předávání informací mezi vedením školy, učiteli, žáky a rodiči je sestaveno na základě vědeckého výzkumu, do kterého je škola zahrnuta. Rodiče získávají informace z bulletinu, žakovského čtvrtletníku, ze žakovských knížek, při konzultačních hodinách, na třídních schůzkách a při Dnech otevřených dveří. Informace z hodnocení některých předmětů výchovného zaměření v žakovských knížkách jsou jen sporadické.

Škola se prezentuje svými aktuálními příspěvky v regionálním časopise Tučňák, na webových stránkách a v Atlasu školství.

Personální podmínky vzdělávání jsou vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Prostředí školy je velmi kladně ovlivněno přístupem vedení školy k estetické výchově. Zajímavě dekorativně pojaté barevné zdi, vystavené výtvořky žáků i fotodokumentace z akcí celé školy doplněné bohatstvím rostlin působí na žáky, učitele i návštěvníky velmi příjemně a odráží se i na celkovém chování žáků a na vzájemných vztazích. Galerie školy, umístěná v prostoru schodišť a v mezipatrech soustřeďuje nejlepší plošné i prostorové výtvarné práce žáků. Tato galerie je zveřejněna i na webových stránkách.

Třídy prvního stupně jsou upravené, vyzdobené dětskými pracemi, ozdobnými rostlinami a předměty, sloužícími k aktuální výuce. Na druhém stupni slouží pro výuku českého jazyka kmenové třídy, z nichž jedna, velmi vkusně vyzdobená novými reprodukcemi uměleckých děl a rostlinami, je zařízena jako školní knihovna, v níž kromě jednotlivých knih krásné literatury jsou i řady mimočítankové četby. Knihy si žáci mohou vypůjčovat kdykoli o přestávkách. Kabinet českého jazyka obsahuje dostatek odborné literatury a příruček, nástěnné výukové

obrazy k výuce mluvnice a slohu, určité množství magnetofonových a CD nahrávek. V řadě tříd je k dispozici televize s videem.

Dějepis a zeměpis se vyučuje ve dvou kmenových třídách, kde je uskladněn mapový fond a žáci mají volný přístup k příslušné literatuře. Místnosti jsou opatřeny videorekordérem. Vybavenost zeměpisného kabinetu dalšími pomůckami je malá, např. tři žakovské globusy a jedna busola. Dějepisný kabinet obsahuje vedle další naučné literatury tematické videokazety. Učitelé doplňují výuku vlastními materiály (obrázky, historické předměty).

Odborné pracovny fyziky a chemie-přírodopisu jsou současně kmenovými třídami střední školy. To je důvodem menší funkčnosti pracoven i horšího estetického vzhledu. V pracovně fyziky je nefunkční rozvodná skříň, starší skříně s vystavenými klasickými modely. Část hodin přírodopisu musí být vyučována v běžných třídách. Všechny přírodovědné předměty mají kabinety s převážně staršími pomůckami a se základní didaktickou technikou. Přínosem je možnost využití multimediální pracovny.

Předměty výtvarná a rodinná výchova se vyučují v kmenových třídách. Samostatný kabinet pro výtvarnou výchovu škola nemá. Odborná literatura je k dispozici v ředitelně, některé pomůcky (např. tiskařský lis) jsou uloženy ve skříňkách učebny zeměpisu. Možnosti výuky obohacuje keramická dílna s pecí a hrnčířským kruhem a práce na počítačích.

Pomůcky pro rodinnou výchovu jsou ve společném kabinetu, převážnou část materiálů si opatřuje vyučující.

Pro praktické činnosti je určena přípravná a pracovní pěstelských prací a výtečně vybavená školní kuchyňka s jídelnou.

Používají se učebnice, zvolené na návrh příslušných předmětových komisí podle vhodnosti pro určitý vzdělávací program, někdy jsou kombinované z různých nakladatelství.

Nedostatkem některých kmenových tříd je velká opotřebovanost tabulí a reprodukcí („modré obrázky“).

Vedení školy a předmětové komise sledují stav a úroveň materiálně-technických podmínek výchovy a vzdělávání a mají snahu je zkvalitňovat.

Školní družina je umístěna ve třech samostatných, pěkných místnostech, vybavených pěkným, účelně rozmístěným nábytkem. Místnosti poskytují dostatek prostoru pro práci u stolů i na koberci. Výzdoba je dekorativní, hojně jsou využity dětské práce. Vybavení družiny je standardní, obsahuje opotřebované hračky, hry a stavebnice. Nabídka je hojně rozšířena o výtvarný materiál. Mimo tyto místnosti využívá družina i jednu kmenovou třídu, pěknou terasu, přímo přístupnou z družinových tříd, tělocvičnu a školní areál. Materiálně-technické vybavení družiny tak umožňuje nabídnout různé odpočinkové a rekreační činnosti..

Materiálně-technické podmínky vzdělávání sledovaných předmětů jsou průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Zastoupení předmětů v rozvrhu hodin odpovídá učebním plánům vzdělávacích programů. Záznamy v třídních knihách i obsah sledované výuky vypovídají, že témata probíraného učiva jsou čerpána z osnov.

Výuka je v souladu s osnovami učebního plánu zvoleného vzdělávacího programu Základní škola.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Kontrolní a hospitační činnost vedení školy zaměřená na kvalitu plnění a návaznost zvolených vzdělávacích programů. Mezi učiteli prvního a druhého stupně je účinná spolupráce při organizování změn vzdělávacích programů. Na povinné předměty učebních plánů navazuje široká nabídka volitelných a nepovinných předmětů, která je rozšířena 21 kroužky pro žáky 1. a 2. stupně.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce v 1. – 9. ročníku

Požadované vzdělání u většiny vyučujících a úsilí ostatních o získávání zkušeností na vzdělávacích akcích, jejich kreativita a hluboký vztah k dětem u řady z nich vedou k důkladnému promýšlení struktury hodin a používání moderních vyučovacích postupů. Výrazný rozdíl v odlišnostech přístupu učitelů k formální či obsahové stránce s ohledem na zvolené vzdělávací programy však nebyl zaznamenán.

Nápaditá, různorodá vstupní i průběžná motivace volbou vhodného způsobu zprostředkování cíle výuky, s uplatněním mezipředmětových vztahů, propojováním učení s reálnými životními situacemi, osobními prožitky učitele i žáků a využívání vlastních zkušeností žáky dostatečně aktivizovala. K zájmu o učivo a k budování sebedůvěry byli žáci povzbuzováni také individuální slovní pochvalou, slovním hodnocením i přiměřenou klasifikací. Klasifikace v žákovských knížkách v některých třídách však zahrnuje pouze mluvnickou složku předmětu, a proto nepostihuje schopnosti a dovednosti žáků v tomto předmětu komplexně. Recitaci jednotlivců hodnotili slovně a s podrobným zdůvodněním žáci celé třídy jakožto porota. Na význam hodnocení práce žáků v celé vyučovací hodině učitelem i žáky pamatovali jen někteří učitelé. Vlídne a partnerské jednání většiny vyučujících vytvářelo příjemnou atmosféru, pozitivní třídní klima podporovalo pracovní náladu, soustředění a zájem žáků o spolupráci. Žáci respektovali dohodnutá pravidla chování. K prevenci únavy dětí vyučující volily učitelky pestrou škálu relaxačních prvků. Vzhledem k blízkému termínu přijímacích zkoušek na střední školy však byli někteří učitelé více zaujati výsledkem učebního procesu než jeho průběhem.

Vyučující střídali formy a metody práce. Nejčastěji používané frontální vyučování bylo zejména v nižších ročnících doplňováno prací žáků ve dvojicích a skupinách, didaktickými hrami a činnostním učením, které žáky aktivizují a pomáhají rozvíjet komunikační dovednosti. Při práci s chybou byla plně využita možnost zpětné vazby, sebekontroly i vzájemné žákovské kontroly, žáci se zapojili do řešení problémových úkolů. Výukové cíle byly stanoveny v rámci osnov dle statutu dané třídy a s přihlédnutím k aktuálnímu stavu. Ve specializované třídě převládal důraz na ústní vyjadřování, při ověřování znalosti pravopisných jevů a při jejich upevňování učitelka využila speciální metody a formy. Žákům integrovaným v klasických třídách byla pozornost věnována spíše ojediněle. V jedné třídě naopak učitelka vhodně využila k nácvičce pravopisného jevu názornou pomůcku určenou pro žáky s SPU pro všechny děti. Žáci byli převážně aktivní, jejich velmi dobré znalosti byly opakováním a procvičováním fixovány, dále rozšiřovány a prohlubovány. V hodinách literární výchovy se učitelky soustředily na čtení s porozuměním a orientaci v textu jako podmínky osvojení pojmového obsahu a přípravě informací pro třídní časopis. Vyjadřování žáků bylo kvalitní a výrazově bohaté. Slovní metody byly doplňovány písemnými. Učitelky dbaly na správné návyky při psaní, které má v nejnižších ročnících velmi dobrou úroveň. Ve vyšších ročnících se na tvorbě zápisů podíleli také žáci. Jejich písemnosti mají systém a jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány. Domácí úkoly jsou zadávány v přiměřeném rozsahu.

Žáci pracovali s učebnicemi a namnoženými, učiteli vytvořenými pracovními materiály, své místo měl nácvik orientace v odborných publikacích a uplatnila se také umělecká literatura. V některých hodinách byla použita audiovizuální technika (CD přehrávač a video). Práce s počítačovými programy pozorována nebyla.

Vzdělávání v českém jazyce je velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve výtvarné výchově na 1. i 2. stupni

Učitelky výtvarné výchovy seřazují učivo z pohledu výtvarné problematiky s přihlédnutím ke svému kreativnímu zaměření. Ve sledovaných hodinách se zabývaly s žáky experimentací jako zdrojem výtvarného poznávání a tvořivého užívání poznatků, rozvíjely zkušenosti žáků při používání materiálů a nástrojů a učily je rozlišovat výrazové a dekorativní použití barev.

Učitelky motivovaly žáky výběrem námětu i techniky, dramatizací, využitím mezipředmětových vztahů, písní i obdobím jara a jarních svátků. V nejnižších ročnících využily jisté samostatnosti a odvahy dětí. Svým vstřícným a taktickým přístupem rozvíjely jeho sebeúctu. Také volbou tématu a výtvarné techniky podporovaly plynulý vývoj žáků tvořivost každého, i méně disponovaného dítěte a prohlubovaly tak jeho citlivost a budovaly od dětského spontánního projevu k promyšlenější tvorbě. Určitým negativem bylo použití šablon, které omezují originalitu zpracování úkolu. V průběhu výtvarného procesu učitelky žáky povzbuzovaly, chválily a pomáhaly radou. Besedy s žáky nad jejich výtvořky v závěru hodiny, při nichž se děti svěřovaly se svými prožitky a úvahami, vyvolávaly žádoucí sebereflexi a empatii. K prožívání pocitu úspěchu a upevnování sebevědomí žáků přispívá vystavování dětských prací ve třídách a na chodbách školy. Atmosféra v hodinách byla pracovní, radostná a uvolněná, někdy podmalována příjemnou hudbou. Žáci byli na svou činnost plně soustředěni.

Pokyny k činnosti byly jasné a srozumitelné, se zadáním přesných pravidel, která však umožňovala širokou škálu individuálních řešení. Všechny pomůcky a potřeby byly včas připraveny.

Svůj tvůrčí potenciál mohou žáci dále rozvíjet v keramickém kroužku.

Vzdělávání ve výtvarné výchově je velmi dobré.

Prvouka, vlastivěda, zeměpis, dějepis, praktikum z dějepisu

Převážná část výuky předmětů je vedena učiteli, kteří splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Případná úplná nebo částečná absence kvalifikovanosti ostatních vyučujících neměla zásadní negativní vliv na kvalitu výuky. Předmětové komise jsou sestaveny z příbuzných předmětů, dějepis je spojen s českým jazykem a občanskou výchovou, zeměpis s matematikou, fyzikou a chemií. Komise se zabývají sledováním tematických plánů, přípravou žáků na přijímací řízení, soutěžemi a olympiádami, sjednocuje požadavky na klasifikaci a vedení sešitů. Metodické sdružení všech tříd prvního stupně plánuje vedle obdobných aktivit i využívání multimediální pracovní, vlastivědné exkurze a další vzdělávání učitelů v pedagogickém centru.

Motivující vysvětlení obsahu hodiny na jejím začátku bylo často vhodně podpořeno předem připravenou tabulí se zápisem, případně úkoly nebo nákresy. Inspirativně působilo také zapojování individuálních i společných zkušeností žáků a vzpomínky na činnosti ve škole

v přírodě. Největší motivační efektivitu měly činnosti s cíleně sledovanou zpětnou vazbou, kdy vyučující pohotově reagoval na názory a dotazy žáků. Naopak při monologickém přednesu probírané látky se snahou vyučujícího neuchýlit se od vytčených cílů hodiny i při zajímavém a věcně správném presentování látky byla pozornost a vnímavost žáků menší. Hodnocení a klasifikace žáků vyučujícími byly většinou přiměřené jak četností, tak náročností. Výjimečně bylo známkování znalostí nepřiměřeně mírné. Sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení žáků nebylo součástí výuky předmětů druhého stupně, na prvním stupni děti někdy hodnotily výkony spolužáků komentářem nebo např. potleskem. Úroveň plánování a bezprostřední přípravy vyučujících na hodiny byla velmi dobrá. Vyučující využívali efektivně stávající materiální vybavenost školy a někteří doplňovali výuku připravenou aktualizací, vlastními pomůckami a předměty. V souhlasu s programem obecné školy se konají časté besedy, vycházky a exkurze s předcházející instruktáží a následným využitím. Organizačně byla několikrát využita práce ve dvojicích, ojediněle ve skupinách nebo zadání individuálního úkolu. Rozvíjení jazykových kompetencí bylo podpořeno zpracováním a přednesem referátů. Při vytváření psychohygienicky kladně působícího prostředí dbali vyučující na větrání, osvětlení i pitný režim žáků. Klidný a vlídný přístup většiny vyučujících vytvářel příjemnou pracovní atmosféru.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů prvouka, vlastivěda, zeměpis, dějepis, a praktikum z dějepisu jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů fyzika, přírodověda, přírodopis, chemie, a návazného volitelného předmětu praktikum z přírodovědných předmětů

Většinu předmětů učí pedagožky s požadovanou odborností. Výuka fyziky je zajištěna studentkou vysoké školy. Přírodovědu ve čtvrtých a pátých třídách vyučují třídní učitelky, na výuce přírodopisu se podílejí dvě vyučující, chemii fyziku a praktikum z přírodovědných předmětů vyučuje vždy jedna pedagožka.

Na dlouhodobém plánování se podílejí dvě předmětové komise (komise matematiky, fyziky, chemie, zeměpisu a komise přírodopisu rodinné výchovy a praktických činností) a metodické sdružení prvního stupně (viz předchozí kapitola). Kromě organizace výuky a soutěží se komise zabývají výběrem učebnic, požadavky na vybavení pomůckami, přípravou plánů a jejich kontrolou, případně úpravami. Individuální časově-tematické plány jsou různě zpracované, některé jsou stručné, většinou obsahují i naplánované pomůcky, hlavně živé přírodniny a použití videa. Je z nich zřejmý důraz na péči o zdraví, životní prostředí, sexuální výchovu, protidrogovou prevenci a prevence sociálně patologických jevů. Obsahuje plány exkurzí, chování obyvatelstva za mimořádných situací a seznamování žáků s bezpečností při laboratorních pracích, vycházkách a exkurzích. Plány navazujícího semináře vycházejí z učiva povinných předmětů, rozšiřují ho zejména v oblasti životního prostředí a ochrany přírody a tvorby laboratorních dovedností. Do plánu předmětů občanská a rodinná výchova, přírodopis a praktické činnosti je zařazen projekt z okruhu environmentální výchovy připravený pedagožkou s příslušným vzděláním. Na něj navazuje řada podpůrných akcí, jejichž cílem je ekologizace školy (sběr papíru, třídění odpadu, péče o zeleň).

Bezprostřední přípravu na sledované hodiny pojímaly učitelky zodpovědně. Cíle hodin stanovovaly s přihlédnutím k aktuálnímu stavu.

Upozornění na téma a průběh hodiny bylo nejfrekventovanějším způsobem úvodní motivace. Ojediněle se objevila žáky připravená vědomostní soutěž a rozhovor o poznacích ze školy

v přírodě. V průběhu hodin motivačně působilo upozorňování na praktické využití poznatků z nového učiva, zařazování zajímavých údajů, motivační pokus k nové látce, frontální žakovské pokusy, křížovky, krátký videopořad a soutěž skupin žáků.

Učitelky žáky většinou průběžně i v závěru hodnotily pochvalou, případně známkami. Četnost známek zapsaných v žakovských knížkách odpovídala období školního roku, svou skladbou postihovala ústní i písemné zkoušení i hodnocení laboratorních dovedností i aktivitu žáků. Žáci převážně prokazovali dobré znalosti.

Všechny učitelky vhodně střídaly metody a formy práce, většinou založené na aktivní spolupráci žáků. Hodiny byly velmi dobře strukturované s pestrou škálou různých forem opakování a prověřování znalostí. Převažující frontální vyučování účelně doplňovaly skupinová nebo samostatná práce, kdy žáci vyvozovali poznatky přímým pozorováním přírodnin, chemických látek, pokusů nebo při práci s různými zdroji informací (učebnice, texty, encyklopedie). V části několika hodin (přírodověda) probíhala velmi dobře vedená skupinová práce žáků s navazující prezentací. V menší míře vyučující setrvaly příliš dlouho u stejné metody, někdy se nepodařilo, aby žáci vyvozovali poznatky ze sledovaných pokusů a závěry jim sdělovaly pedagožky. Zjištěná negativa měla souvislost s malou pedagogickou zkušeností. Didaktická technika, pomůcky i zdroje informací byly vhodně využívány.

Ve sledovaném vyučování převažovala příznivá atmosféra, kterou pedagožky navozovaly svým přístupem k žákům. Verbální i neverbální komunikace byla na dobré úrovni, stejně i komunikace mezi nimi a žáky. Zejména v hodinách, kde byla užitá práce ve skupinách a soutěže připravené žáky se rozvíjely komunikační dovednosti žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů přírodověda, fyzika, chemie, přírodopis, praktikum z přírodovědných jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech rodinná výchova, praktické činnosti a návazném volitelném předmětu domácnost

Předměty vyučuje vždy jedna pedagožka s odborností pro výuku jiných předmětů. Jejich výběr, vzhledem k zájmu o problematiku předmětu je vhodný. Časová dotace hodin ve všech ročnících je shodná s učebním plánem.

Časově-tematické plány předmětu praktické činnosti obsahují témata z pěstitelství. Předmět je vyučován ve skupinách s přiměřeným počtem žáků. Sledovaná výuka byla zajištěna dostačujícím množstvím pomůcek a jejich užívání probíhalo při zachování bezpečnostních pravidel. Učitelka strukturuje výuku do třech částí. V první fázi, která probíhá ve třídě, se žáci seznamují s teoretickými poznatky a s pokyny pro vlastní práci. Následuje praktická činnost (např. tvorba dovedností péče o okrasné rostliny v budově). Žáci pracují ve skupinách, které vyučující kontroluje. Závěr hodiny je věnován úklidu a hodnocení. Ve sledovaných hodin panovala tvořivá atmosféra, vyučující žáky motivovala výběrem činností. Během nácviku dovedností žáky průběžně hodnotila, posuzovala i snahu žáků. Ze záznamů v třídních knihách je patrné, že praktické činnosti probíhají i na školní terase (truhlíky s okrasnými rostlinami), nebo na školní zahradě (skalka). Nedostatkem je převaha činností zaměřených na okrasné rostliny, kdežto seznámení s péčí o užitkové rostliny je omezené (pěstování koření).

Rodinnou výchovu zajišťuje jediná vyučující se znalostí problematiky i vhodných vyučovacích metod. V práci vychází z vlastního plánu, který respektuje příslušné vzdělávací programy. Ve sledovaných hodinách, zaměřených na zdraví a rodinu zařazovala práci dvojic a skupin. V diskuzích vedla žáky ke správným závěrům a k tvorbě postojů. Hojně využila souvislosti

s přírodopisem a občanskou výchovou. V hodinách zaměřených na poznání a formování osobnosti vycházela z řízené diskuze i s diskuzí žáků. Využila i standardní psychologické testy, jejichž výsledky následně zobecňovali. V některých třídách se žáci ale málo vyjadřovali, diskuze byla omezená pro poměrnou náročnost tématu.

Ve volitelném předmětu domácnost využívá vyučující k rozšiřování vědomostí a tvorbě dovedností velmi vhodně kuchyňku a jídelní kout. Vyučování je vedeno v souladu s vlastním plánem vyučující, organizace je stejná jako v praktických činnostech.

Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla dobrá, rovněž vzájemná komunikace žáků v pracovních skupinách. Zařazované aktivity dávaly žákům dostatek příležitosti ke vzájemným dialogům. U žáků byl patrný spíše pozitivní vztah k výuce. Úroveň jejich dovedností byla průměrná.

Atmosféra byla tvůrčí, žáci dodržovali dohodnutá pravidla komunikace. Kooperace mezi žáky vytvářela prostor pro rozvoj jejich komunikativních dovedností.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech praktické činnosti, rodinná výchova a domácnost jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Zjišťování výsledků vzdělávání je založeno na hodnocení a klasifikaci předmětů učebních plánů zvolených vzdělávacích programů. Výsledky klasifikace se v pololetí a na závěr školního roku zaznamenávají do zápisů z jednání pedagogické rady a do výroční zprávy o činnosti školy. Interní evaluace vychází z komunikace s žáky, rodiči, z kontaktů s institucemi, kontrolní činnosti vedení školy, ze srovnání úspěšnosti vybraných žáků v odborných, sportovních a uměleckých soutěžích v rámci obvodu a kraje (např. 1. místo v republice ve výtvarné soutěži Svět internetu).

V českém jazyce škola získává přehled o výsledcích vzdělávání pomocí vlastních srovnávacích a čtvrtletních písemných prací s podrobným vyhodnocováním výsledků a s účastí v soutěžích a olympiádách (např. Bio, ChO, korespondenční chemická soutěž Korchem, .

S úspěchy žáků ve sportovních a vědomostních soutěžích je možno se seznámit ve školní Síni slávy a s prezentací „spisovatelských prvotin“ v Literárním salonu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy včetně realizace vzdělávacích programů jsou ve sledovaných předmětech velmi dobré.

HODNOCENÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina má čtyři oddělení pro 109 žáků 1. – 5. ročníku. Pro vyšší počet zapsaných žáků v jednotlivých odděleních požádala škola o souhlas zřizovatele. Provoz je vždy organizován tak, aby počet přítomných žáků nepřesahoval počet 25 žáků. Družina je v provozu od 7:00 do začátku vyučování a po jeho skončení do 17:00. Nebyly zjištěny žádné námítky k provozu ze strany rodičů nebo zřizovatele. Platby za družinu vybírá zřizovatel. Funkční vnitřní řád vytváří dostatečný rámec pro provoz, předávání dětí rodičům se řídí podrobně zpracovanými pokyny. Pitný režim je zajištěn. Během pobytu v družině se někteří žáci účastní programů v kroužcích organizovaných školou, což negativně ovlivňuje organizaci výchovné práce školní družiny. Povinná dokumentace je řádně a přehledně vedená. Vychovatelky spolupracují s třídními učitelkami, vedoucí vychovatelka se zúčastňuje jednání rozšířeného vedení školy.

Přehledy výchovně - vzdělávací práce odpovídají počtu vykazovaných oddělení. Činnosti jsou zapisovány konkrétně a pečlivě. Žáci se do školní družiny zapisují prostřednictvím zápisových listků, jejichž počet odpovídal k datu inspekce počtu přihlášených žáků.

Družina plní především své sociální poslání, program vychází z pedagogiky volného času a akceptuje proměnlivé zájmy dětí mladšího školního věku. Vychovatelky zaměřují program na rekreační a odpočinkové činnosti (hlavně výtvarné a rukodělné činnosti a sportovní aktivity), v menší míře doplněné přípravou na vyučování. V praxi odpočinkové a rekreační činnosti často splývají, podíl spontánních činností spíše převažuje nad řízenými. Celkově umožňuje dětem jak soustředěnou činnost, tak vybití energie a odpočinek. Pozitivem je častý pobyt dětí venku, s možností využití terasy a školního areálu. Uvedené činnosti jsou někdy nahrazeny organizováním mimořádných akcí (karneval, sportovní den, „čarodějnice“, zábavná odpoledne, dobročinné akce), které jsou pozitivně vnímány žáky i jejich rodiči.

Při sledovaných spontánních i řízených činnostech vychovatelky akceptovaly potřeby a zájmy žáků. Děti působily uvolněně. Režimové momenty zvládaly vychovatelky klidně, činnosti probíhaly v souladu s požadavky na bezpečnost. Vychovatelky mají u žáků přirozenou autoritu a milým jednáním vytvářejí pohodu.

Organizace a průběh činností ve školní družině jsou velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené ve zřizovací listině jsou v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.
- **Hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů**
- Vedení školy se dlouhodobě a systematicky zabývá problematikou sociálně patologických jevů. Byla jmenována metodička prevence těchto jevů a stanoven způsob spolupráce mezi ní a výchovnou poradkyní. Ze zjištění pomocí dotazníků zadaných v 8. a 9. ročníku vyplývá, že žáci mají přiměřenou důvěru k vyučujícím i ke škole, cítí se v prostředí spolužáků velmi dobře a jsou náležitě orientovaní v otázkách sledované problematiky. Fundovaně vedený preventivní program obsahuje celé spektrum sociálně patologických jevů, jejich prevenci a řešení případných kauz. Tento dokument slouží pedagogům i vedení. Je průběžně doplňován a aktualizován podle každodenních situací a zkušeností pedagogů. Zájem a erudice metodičky jsou v klimatu školy výrazně pozitivně patrné, příkladná je spolupráce střední a základní školy při společných aktivitách.
- **Tematická inspekce: „Sledování a hodnocení činnosti školních družin“**
- Tematická inspekce, která proběhla ve školní družině v rámci komplexní inspekce, byla zaměřena na sledování a hodnocení její činnosti. Kromě zjištění zaznamenaných sledováním a kontrolou v inspekční zprávě a protokolu, jsou dalšími výstupy záznamový arch školního inspektora a dotazník pro vedoucího vychovatele. Výsledky dotazníkového šetření prováděného u zákonných zástupců žáků jsou zaznamenány v záznamovém archu školního inspektora.
- **Tematická inspekce: „Hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání“**

- Souběžně s orientační inspekci proběhla tematická inspekce: „Hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003 a na webových stránkách ČŠI.
- **Tematická inspekce: „Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR.“**
- Souběžně s komplexní inspekci byla realizována tematická inspekce „Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR.“ Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003.
- **Dotazníkové šetření úkolu „Stav výuky fyziky v základních školách a ve středních školách“**
- V průběhu inspekce bylo ve škole provedeno dotazníkové šetření výzkumného projektu „Stav výuky fyziky v základních školách a ve středních školách“, jehož řešiteli jsou Západočeská univerzita v Plzni, fyzikálně pedagogická sekce Jednoty českých matematiků a fyziků a Česká školní inspekce. Akce proběhla v souladu s projektem výzkumu. Zúčastnili se jí žáci jedné vybrané třídy a učitelka fyziky. Veškerá dokumentace použitá při šetření žáků byla předána cestou ústředí ČŠI k souhrnnému zpracování pro globální hodnocení podmínek a průběhu vzdělávání. Učitelka, která se dobrovolně zapojila do výzkumu, mohla odeslat záznamové listy přímo zástupci fyzikálně-pedagogické sekce JČMF. Údaje, související s výzkumným šetřením, nebyly a nebudou použity k hodnocení školy, které se provádí v rámci inspekční činnosti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 623/99/ZŠ ze dne 18. ledna 2002 a s účinností od 1. září 2002
2. Zřizovací listina školy (dle usnesení OZ MČ P-4 č. 7/Z/30-99)
3. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. září 2002
4. Příloha k výkazu o základní škole „O speciálních-specializovaných třídách“ Škol (MŠMT) V 3a-01 podle stavu k 30. září 2002
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002
6. Vybraná povinná dokumentace školy ve smyslu § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů: třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, školní řád, rozvrhy hodin, evidence žáků školy, záznamy z pedagogických rad, protokoly o konání zkoušek
7. Fakultativní dokumentace vedení školy a jednotlivých učitelů: organizační řád, záznamy z hospitační a kontrolní činnosti, časově - tematické plány
8. Personální dokumentace s ohledem na předmět inspekce
9. Inspekční zpráva č.j. LO/9798/5, signatura oa3tr101 ze dne 10. prosince 1997
10. Žákovské knížky žáků

11. Přehledy výchovně vzdělávací práce v odděleních, školní rok 2002/2003
12. Řád školní družiny
13. Zápisové listky, školní rok 2002/2003
14. Roční, měsíční a týdenní plány výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině ve školním roce 2002/2003

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy ve sledované výuce pozitivně ovlivňuje pedagogická erudice, tvořivost a osobní dispozice většiny vyučujících. Vedení se snaží organizací a řízením chodu školy vytvářet pracovníkům optimální klima. Plánování i kontrola výchovně-vzdělávacího procesu jsou promyšlené.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy umožňují realizovat oba zvolené vzdělávací programy. Negativem je stav a využívání některých pracoven pro potřeby výuky, daný prostorovým omezením školy, kdy odborné učebny musí sloužit současně jako kmenové třídy střední školy. Kladem je vybavení tří počítačových učeben a multifunkční pracovny. Stav a využívání materiálních zdrojů jsou pravidelně sledovány vedením školy a učitelé podávají návrhy na jejich zkvalitňování.

Inspekce zjišťovala a hodnotila průběh a výsledky vzdělávání ve výběru předmětů jazykových, společenskovědních, přírodovědných a estetických v návaznosti na zvolené vzdělávací programy. V jejich realizaci shledala promyšlenou a různorodou vstupní i průběžnou motivaci, uplatnění mezipředmětových vztahů a zkušeností žáků, užívání tradičních i nových forem práce. Ve snaze splnit všechny naplánované činnosti je častá absence hodnocení žákovské práce v závěru hodin. Výchovně-vzdělávací práce se realizuje v příjemné atmosféře, která se odráží v dobrém vztahu pedagogů a žáků.

Personální podmínky výchovně vzdělávací činnosti školní družiny pozitivně ovlivňuje pracovní nasazení vychovatelek a vysoká míra schopnosti empatie. Organizace chodu školní družiny je funkční. Materiálně-technické podmínky školní družiny umožňují realizovat výchovně-vzdělávací činnost. Ačkoli v činnostech ve školní družině převládají spontánní aktivity žáků, je dostatečně pamatováno i na řízené rekreační, sportovní a zájmové aktivity. Okrajově, po dohodě s rodiči, je zařazovaná i příprava žáků na vyučování. Školní družina naplňuje svoje poslání.

V souladu se zjištěním předchozí inspekční zprávy (signatura aA3tr101) inspekce konstatuje, že vedení školy dále úspěšně naplňuje zvolenou koncepci rozvoje školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Jitka Loubová	J. Loubová v. r.
Členové týmu	Mgr. Josef Černý	Josef Černý v. r.
	Mgr. Jana Turečková	Turečková v. r.

V Praze dne 5. května 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. května 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
PaedDr. Pavlíková, ředitelka školy	A. Pavlíková v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
---------------------------	---

Neplní, není v souladu	<i>Nedodrhuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>
-------------------------------	---

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy MHMP – odbor školství	2003-06-02	1528/03
Zřizovatel MČ Praha 4	2003-0602	1528/03

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky byly/nebyly podány